

אברהם אבינו עליו השלום הוא איש פלא. זה סיפור צדיקים מופלא מאד. אם ניכנס לסיפור הזה ונקרב אותו לליבנו נזכה להארה גדולה משרש הוויתנו. כי הוא אבינו הראשון. ואורו, אור חייו המופלאים ומעשיו שזכה לעשות בעולם הזה, חתומים בנפשנו. הם קדושתנו שרש רצוננו האמיתי. מה שלפעמים איש הישראלי מרגיש חוסר נוחות בתוך עצמו שהולכת ומתגברת עד שהוא צריך לצאת החוצה להסתכל על הכוכבים ולחשוב מתכלית חייו, ונכנסת נפשו בתוך חושך מופלא שמשם צומחת התחדשות הנפש בתקוה חדשה יסודית מאד, כל זה ממנו.

אברהם אבינו זכה להארה עצומה משרש הפדיון הכולל שהוא מעל כל הבתי דין והשכל, והוא מתלבש רק באמונה. וזה הפדיון מוציא משמד לרצון. כמבואר בתורה רט"ו. ובאמת אברהם אבינו יצא משמד ועבודה זרה לרצון כזה עד שהיה הראשון שזכה ללכת אחרי הרצון בהפלאה כזאת ולהאיר בעולם שיש דברים טמונים כאן שאי אפשר לשער, שהם פלאות. והעולם בכלל לא כמו שהוא נראה. אפילו שהיו בדורו יודעי נסתרות מופלגים מכשפים קוסמים ורואים. אבל אף אחד לא האמין שאפשר להתקשר בבורא עצמו באמת באופן שיתן לך דרך ויפקח עיני אמונתך עד שאותה המציאות שאתה רואה עכשיו תיפתח ואתה בעצמך תראה שהיא מכילה רחמי ה' שעוד לא חלמת, והם מזומנים לבוא ולהתקיים ומחכים לך שתמשיכם לפעול.

ההתעמקות בסיפור הזה היא לימוד תורה באופן פנימי ועמוק והלוואי שבאורו נזכה ללמוד כך את כל התורה שבעל פה. כי התורה שבעל פה מספרת

לנו איך לראות ולהתבונן בתורה שבכתב. התורה שבכתב נמשכה מזה הפדיון הכולל כמו שביאר ר' נתן, בהלכות ברכת השחר הלכה ה'. אות ו' ואות ט' עיין שם. שעצם נתינת התורה מסיני היינו הבחירה שבחר דווקא בנו ה' לתת לנו את תורתו נמשכת מהרצון הפנימי הכללי שהוא שרש הפדיון הכולל שמשם כל ההמתקות שממתיקים הצדיקים להוציא את עם ישראל משמד לרצון תמיד. ולכן התורה שבכתב כל כך צריכה ביאור והסבר קושיה ותירוץ כי בחי' נתינת התורה היא רחוקה מאד משכל אנוש ודעת אדם. היא כל כולה אמונה. רק שעל ידי האמונה זוכים לכנוס בשכל אלוקי.

והצדיקים בכל הדורות נביאים תנאים גאונים ובפרט הצדיקי יסוד עולם שעסקו בבירור האמונה כדי להוציא את בני ישראל משמד, המשיכו לבוש של שכל תחתון שנקרא חכמה תתאה כמובא בתורה ל' "מישראל דסכינא", ועל ידי זה השכל התחתון שמדבר במושגים שאנחנו יכולים לעסוק בהם, הם משיבים את נפשנו להתנוצצות של שכל אלוקי, שמקיף מקיף אחר מקיף, לשכל התחתון ומוביל את איש ישראל להשגת אלוקות.

וכל זה התחיל ממסעו הקדוש והמופלא של אברהם אבינו ללכת אחרי רמזיו הקדושים של בעל הבירה, בעוז נורא ומסירות נפש כפשוטו, גם כשחייו היו מושלכים מנגד. וראה זה הפלא שבדורות שלפנינו זה סמוך יהודים בני אברהם זרקו עצמם לאש ולמוות רק כדי לא להיכנס בשמד. [כמובא בכמה סיפורים מזמן השואה וכל שכן בדורות היותר קודמים].

מושגת דוקא ע"י הרמזים כמובא בתורה ז' תניינא. היינו שהצדיק דיבר אלה הדיבורים היו לו תנועות הגוף בידיים ובפנים ובגוף בעת שאמרם והם משלימים ברמזיהם להארת הרצון הנובעת מהדיבורים. וכן בכתביו בלשון הלימודים שלו ובמהלכי תורתו ומעבריו מדבר לדבר וההקשרים, מונחים רמזים רבים לכל אחד.

וכך ע"י הלימוד עם ההקשבה לרוח הצדיק המתלבשת בדבריו, כשזוכים להאמין שהוא איש פלא וכל דיבוריו ועצם גילוייהם הם סיפורי צדיקים ומעשיות משנים קדמוניות ומונח בהם רזי רזים עלאיים, נמשך כיסופים והארת הרצון וחיות מיוחד לידע איך לנהוג ולפעול על מנת לבוא לקדושת ישראל. וכך היה עם אברהם אע"ה. הקב"ה רמז לו ורמז לו. וברור שרק צדיק מופלג מאד בעל השגה עצומה ורצון עז להתקרב לבורא יכול להכנס באש ולצאת חי. אבל זאת היתה רק תחילת דרכו. וזה עוד לא היה הגילוי הנורא שגילה. כי אח"כ הלך אחרי קול ה' והגיע לארץ ישראל שלא ידע עליה מקודם כלל. ונודע לו עתיד זרעו וקדושת ישראל. ונודע לו מה שמעבר לשליטת הכוכבים והמזלות וכל מבנה העולמות העליונים והשתלשלותם, ובנינם ע"י אותיות האלף בית והקשרם כמובא בספר היצירה המיוחס לו, וכל זה עוד כלום לעומת מה שה' יתברך גילה לו את שמו ונראה אליו. כי עוד לא נאמר בתורה עד כאן שה' נראה. נאמר שה' דיבר עם אדם הראשון עם נח עם אברם אבל זה החידוש, אברהם אבינו בנה מזבח בארץ ישראל לה' הנראה אליו. בחי' הבת עין הנ"ל שיכולה להועיל לכל העולם כולו.

אברהם אבינו הוא בחי' "בת עין", כמובא בתורה ל' הנ"ל בחי' השחרות שבעין היינו שאף על השגתו העמוקה והנשגבת בבורא עסק כל כולו להמשיך בעולם דיבורים ומושגים שיהיה אפשר לתפוס בשכל ובלב את ה' לכל בריה. וע"י אלה המושגים והשמות יהיה אפשר לכסוף ולהשתוקק אליו. וזה בחי' "שמע ישראל" כמובא בכוונות קריאת שמע בספר הכוונות לאר"י זי"ע, "שמע" שם-עין, "ישראל"- שבכח הצדיקים שורה עלינו הא-ל. היינו שמע והתבונן טוב בעיני ליבך על השם הקדוש שנתגלה בתורה, שם ה' א-לוקינו. וע"י זה תכיר גדולת הצדיקים לאן הגיעו ומה השיגו ולאן רוצים לקרב אותנו, וע"י זה תכיר ש"ה' אחד" ה' איתך ה' ברא אותך אוהב אותך ורוצה לזכות אותך. ומתוך כך ממילא יתעורר ליבך לעבודתו לאהבתו למסור נפשך אליו.

הארת הרצון היא דבר יקר מאד. אולי היקר ביותר. ע"י הכיסופים שאדם כוסף מתגלה פנימיות רצונו. כשאדם מדבר את הכיסופים הטובים שלו, מלבד הנפשות וההבלים הטובים שנעשים מזה כמבואר בתורה ל"א, ההקשבה לדיבורים ממשיכה עליו הארת המקיפים של הכיסופים היינו מה שהוא שרש לאלה הכיסופים ופנימי להם וקרוב יותר לרצונו יתברך העליון הכללי והפשוט. נמצא ע"י הכסופים שאדם כוסף ומדבר בפיו נמשכת עליו הארת הרצון. וכן הדיבורים של הצדיק. הדיבורים עצמם הם רק הגוף אבל נשמת הדיבורים חיותם הפנימית רוח הרצון המנשבת בהם שהיא עיקר הכוח המניע לקיימם, מושגת רק ע"י הרמזים שיש בדיבורים. כי הארת הרצון

וכמו שרבינו מביא בתורה ט"ו, שבחי' השמות והכינויים לקרוא לה' עד שיוכל להתפלל במסירת נפש ויתגלו הנסתרות זה בחי' אברהם אבינו. התבונן וראה לאן הגיע אדם ילוד אשה מבית עובדי כוכבים, מעיר מורדת בקונה. משמד לרצון מופלג כזה ללמד את בני האדם סוד הברכות והתפילה לבורא שבהם נמשך על האדם הארת העולם הבא עולם הנסתר מעיני כל, שנמשך על האדם טוב הבורא ורצונו עד שיכול גם הוא כמו אברהם לצאת משמד לרצון.

ענין שם ה' שנגלה לאברהם בכמה סוגי שמות ובכל פעם בנה מזבח, הוא ענין הרצון. כי כל הברכות שאנו מברכים לה' יתברך בזה אנו מודים ומודיעים אמונתנו שהוא יתברך ברא הכל ונתן לנו. וכל הברכות הם לשמו הגדול. נמצא הברכות לשמו הם הארת הרצון. שהוא רצה וברא ונתן. וכן שמו גימ' רצון. כמבואר שם בתורה רט"ו "משה עומד בין שמד לרצון", היינו "משד" מצד אחד ו"משו" מצד שני ובאמצע משה. וכן כל הדברים שה' יתברך הראה והודיע שבחר בהם יש בהם בחי' הארת הרצון ופדיון הכולל. כי זה הפדיון נעלם מאד. עיין שם בהלכות ברכת השחר ה' בתחילתה. והוא בחי' הידיעה שלא יודעים. רק שהידיעה הזאת שמדובר בה לענין הפדיון הזה הוא לא יודעים נשגב מאד. מדובר על צדיקים מופלגים שזכו לידיעה כזו עד שבאו למקום ידיעה שמודיע להם, שעוד לא יודעים כלל. כי נגעו בבחי' "מטי ולא מטי" נוגע ולא נוגע בבחי' האין סוף. ועיין בתורה כ"ד "אמצעיתא דעלמא" לענין זה.

וזה בחי' הגעגוע שהוא בחי' נוגע ולא נוגע, כי מתגעגע למה שאין בנמצא אצלו אבל ע"י הגעגוע והכיסופים כאילו כן נמצא וכן נוגע בו. וזה מעלת הכיסופים בכל דרגא ודרגא כי על ידם נוגע בדרגה הבאה שעוד לא מושגת ומתחיל להתקשר בה בחבלי עבותות אהבה. כי הגעגוע זועק לו גע גע. וע"י זה מאיר אור החדס כי כל הגילויים מצד הכיסופים הם אור עליון נורא שהוא אור החדס המעורר השתוקקות ואהבה לבורא יתברך שמו ולצדיקיו יודעיו עבדיו הנאמנים באמת. היינו מאיר שזה שאי אפשר ליגוע ויש עיקוב ומניעה ע"י זה דווקא נוצרים שמות קודש שאפשר על ידם לקרוא לה' ולהתפלל אליו וזהו חסד ה' מאין כמוהו. נמשכת אמונה ורגיעה שהצמצום וההסתרה הם לטובתנו ויש בהם רצונו יתברך לברכה ולחיים. ואלה הצדיקים שזכו לכך ה' יתברך גילה להם נקודות בעולם הזה, במקום ואדם וזמן, שיש בהם מיוחדות להיות נבחרים להאיר הרצון ויש בגילוי הזה ובשימוש הזה התעוררות הפדיון העליון והמתקת הדינים. ונעשה חשק גדול לקרב עוד בריות אל הבת עין הקדושה.

לדוגמה, שבת קודש יום נבחר. כך בלי סיבה "כי בו שבת" למה דוקא בו? אין סיבה וטעם כי הוא פנימיות רצון ה' ושייך בשרש האמונה ובבחי' הידיעה שלא נדע, אבל הזוכה לקיים שבת הזוכה להתגעגע לשבת בתוך השבת, זוכה להארת הרצון המופלג לשמחה ואמונה שגדילה ומתחדשת והמתקת הדינים והארת החסדים ובא להשתוקקות גדולה לבורא. ורוצה לזכות עוד נפשות שישמחו איתו בשבת כידוע ומורגש כל זה. וכל זה

כמו ר' נתן הוא קשה לקבל אפילו לצדיקים כידוע. ואצל רבינו הקדוש התרחש ממש נס שיצא אורו המובהק של ר' נתן כהתלמיד שצריך לקבל ממנו. (והבן בענין זה אם עיני אמת לך ענין הפתק שקיבל ר' ישראל דב אודסר וענין בחירת רבינו בזה ואין כאן המקום להאריך בזה כידוע.)

וזה היה ענין אליעזר עבד אברהם. כי בענין אליעזר הרחיבה התורה סיפורים ופסוקים הרבה ויש דברים בגו. כי בסופו של דבר גילה ה' את רצונו לאברהם בגופו ממש שיעשה ברית ויכרות את הערלה וכל ההתנהגות המשתמעת מכך. ואם הגמרא מספרת במסכת עבודה זרה שלאברהם אע"ה היתה מסכת עבודה זרה עם ארבע מאות פרקים! עד כדי כך הצדיק הזה היה למדן, אז מענין איך היתה נראת אצלו מסכת "קדש עצמך במותר לך". והוא ענין עמוק וקשה וחמקמק כידוע. ועוד יותר קשה למי שבא ממקום שהכל היה אצלו היתר וחווה את התאוות האסורות והחיה את נפשו הבהמית בכל מיני טעם דסתרא אחרא, ולהשיג טעם דקודשה שיהיה בעל עוצמה שוה לזה, זה דורש הרבה המתן ואמונה ופדיון. ובדרך עובר מה שעובר כידוע למי שהולך בזה אפילו קצת וזה עיקר מה ששאג רבינו הקדוש "אין יאוש בעולם כלל". ולולא שאגתו אבדנו. וברוך ה' ששאג.

וגם זה נמשך מהפדיון הכולל כמו כל דיבוריו הנוראים. ואליעזר היה בנו של נמרוד. כמובא ביונתן בן עוזיאל על הפסוק "וירק" "ויחלק עליהם לילה". ואפשר לתאר מה זה אומר להיות בן של נמרוד שצד חצי עולם בפיו למרוד בכורא

תלוי שיאמין לדברי הצדיקים שהודיעו לנו ענין שבת. כי בלעדי ידיעתם לא היה נגלה המעין הקדוש הזה כלל ואף אחרי שהודיעו כל זאת צריכים עוד לדיבורי הצדיקים שזכו ללכת באור השבת ולדבר בה וללכב את ליבנו להתקדש בה וכו'.

ויש עוד נקודות בזמן. חצות לילה. רבינו הקדוש אמר שקימת חצות זה כמו פדיון. אברהם אבינו ניצח את המלכים ע"י חצות. יציאת מצרים בזמן חצות התחילה וכו'. ויש מקום. וזה בחי' ארץ ישראל שהתגלתה לאברהם אבינו ובחי' בית המקדש בחי' מקום הראיה להראות ולראות בזיו ה' ששם עיקר הארת הרצון ושם כפרת עוון שהוא המתקת הדינים בחי' פדיון וכו'. ויש באדם. בכלליות זרע אברהם שהם בני ישראל ובתוכם הצדיק הנבחר שהוא אדם אחד מיוחד לה'. וכמה מחלוקות על זה. על יוסף הצדיק על משה על כל צדיק שהוא נבחר דוקא בכח הפדיון הכולל. שאי אפשר להשיג סוד הבחירה הזאת כי תלוי ברצון הנשגב גבוה מעל גבוה. וכל מי שמתקרב לצדיק כזה שבחר בו ה' לחדש על ידו את תורת האמת לבניו, מאיר בו הפדיון והרצון. כי זה כח הבחירה, שיש בה רצון והיא מושגת ע"י בחירה, ויש מסביבה ים של בלבולים.

ועוד יותר בענין האדם, ענין התלמיד המובהק של הצדיק האמת. כי לקבל אור הצדיק צריך ביטול מוחלט ולא כל אחד זוכה. וגם בזה יש אחד יחיד שזוכה. וכל התלמידים צריכים להכלל בו. ועל זה יש מחלוקת לפעמים יותר מעל הצדיק בעצמו. כי אצל אנשי הצדיק כמו אצל בני יעקב, כולם קדושים ומבוטלים וענין הבן הנבחר כמו יוסף או התלמיד הנבחר

לשפוט את עצמו ולקבל על עצמו באמת תשובה. אבל הכיסופים והרצונות להיות כרצון ה' מעוררים ונותנים כח לצדיק לשוב בתשובה עליו. ואף על הפושעים שלא רוצים כלל לשוב. וככל שהצדיק עושה יותר תשובה על המתהווים מן היסודות, כך נכלל יותר ויותר בשם ה' ברצון ה'. וזה "ואברכה ואגדלה שמך" שהבטיח ה' לאברהם. וכאן שתש כוחו בדרך אז דוקא על ידי אליעזר תלמידו שקיבל מאברהם את בחי' "וירק" היינו לעשות תשובה, וכלל בעבודת ביטולו לאברהם את כל השלש מאות ושמונה עשרה תלמידים, וע"י זה זכה אברהם לאחוז ביסוד העפר ולהשליכו על המלכים ולנצחם.

וכל זה לנו להתחזק מאד לכסוף לתשובה שלימה בכלל, ובפרט בקדושת הברית באסור ובמותר לנו ובקדושת המחשבה ובהתחדשות האמונה שהיא כנגד עבודה זרה. ואף על פי שכשנכנסים בזה רואים שאי אפשר באמת לשוב כמו שרבינו אמר בחיי מוהר"ן "אתם לא יכולים לשוב רק אני עושה תשובה בשבילכם". רק צריך לרצות. לרצות לצאת מהיפך להיפך. להאמין בכח רבינו שיכול לשוב בשבילנו ולהמשיך עלינו הפדיון המוציא משמד לרצון. וע"י הפדיון תאיר נקודת היהדות בליבנו נקודתנו הטובה העתיקה עד שנבוא לאמונה אמיתית שהיא בעצמה מעוררת קדושת הברית. ונזכה לשבר יסוד העפר העצבות העצלות והשינה ולהתעורר בלילה בשעת הפדיון שעת חצות ומתוך כך יתעורר הטוב שבכל שאר היסודות. וללכת לה' יתברך ולספר לו בתמימות ובפשיטות היכן אני מונח באמת ריבונו

וזרק את אברהם לאש וכו'. אבל בכח הפדיון הצדיק יכול להוציא משמד לרצון. ועוד שמובא בתורה ס"ו תניינא שהצדיק חייב לעשות תשובה בשביל בני ישראל, ואפילו פושעים שהיה צריך להכות אותם ולהרוג אותם. עיין שם. וזה כל התפילות שהתפלל אברהם אבינו בכל מקום שראה שיחטאו בניו לעתיד. כי מובא בהלכה הנ"ל ברכות השחר ה' שעיקר הפדיון ע"י תפילה וזה כל ענין התפילות שתיקנו לנו חז"ל וכו'. ובמלחמת המלכים כתוב שתש כוחו של אברהם שראה את חטא העבודה זרה שיהיה בדרך. ואם כך שתש כוחו איך ניצח את המלכים? ועוד שהתורה רמזה במספר שלש מאות שמונה עשרה עבדי אברהם שבאו איתו לקרב את שמו של אליעזר שהוא באותו המספר. ושאלו כבר המפרשים שם על הפסוק. אם מדובר באחד שניצח תאמר אברהם למה רמוז אליעזר. ועוד שכתוב שהיו שלש מאות וכו' אז מה ראו חז"ל לדרוש שהכל היה בכח אליעזר?

וזה הענין הוא עמוק מאד והוא לנו דרך ללכת בה. כי מבואר שם בתורה ס"ו תניינא שהצדיק כולל את כל היסודות ומהם נתהווה האדם כך שכל אדם כלול בצדיק. עמוד והשתומם על מה מדובר שאומרים צדיק יסוד עולם. וגם ענוש לצדיק לא טוב ולכן הוא לא רוצה להעניש אלא לשוב בשבילנו בתשובה על עוונותינו שתלויים בו ונוגעים אליו. וזה למי שמורד ממש. אבל מי שמתחזק לשוב בעצמו. והרי מיד יראה שעל הדברים העמוקים והחשובים כמו קדושת הברית ועבודה זרה וכו' לא יכול לשוב. כי ע"י כל הפגמים אין לו מוחין כלל

שלחן

לד

היראה

של עולם אבי שבשמיים הצילני הושיע
נא, ואלי נזכה קצת לדמעות, שמועיל
מאד, ואולי אחרי זה לריקוד קטן, ובזה

יושיע לנו ה' יתברך את גאולתנו גאולת
כל העולמות לקרוא כולם שכם אחד בשם
ה' ב"ב אמן ואמן.